

Ungeinddragelse i forebyggelsen af henkastet affald

Fremfærd – affald i det
offentlige rum

Frederiksberg kommune

Fremfærd

Ungeinddragelse i forebyggelsen af henkastet affald

Fremfærd: Affald i det offentlige rum

Frederiksberg Kommune

Januar 2026

Projektleder: Sara Baun Schmidt

E-mail: ss@behavegreen.dk

Rapporten er udarbejdet af Behave Green

Behave Green

CVR: 40 81 42 80

Frederiksholms Kanal 30 A7,

1220 København K

behavegreen.dk

Om projekt affald i det offentlige rum

Denne delrapport er en del af projektet *Affald i det offentlige rum*. Projektet er udviklet af Fremfærd, et samarbejde mellem Kommunernes Landsforening (KL) og faglige organisationer på det kommunale arbejdsmarked – i dette projekt 3F. Formålet med Fremfærd er at udvikle og styrke velfærdssamfundets kernoopgaver. Det sker ved at skabe projekter, indsamle erfaringer og formidle ny viden, der bidrager til bedre løsninger for borgerne, trivsel for medarbejderne og effektivitet for kommunerne. Læs mere på <https://fremfaerd.dk>.

I 2025 er et af Fremfærds fokusområder at udvikle løsninger til affaldshåndtering i det offentlige rum. Løsningerne skal lægge vægt på samarbejdet internt og eksternt i kommunen med særligt henblik på involvering af driftspersonale. De skal skabe bedre processer og arbejdsgange i forbindelse med forebyggelse, indsamling, håndtering og bortskaffelse af affald, samt adressere sortering af affald i det offentlige rum.

Konsulentvirksomheden Behave Green har som eksternt leverandør stået for at udvikle, projektlede og gennemføre projektet. Det er gjort gennem fire forandringsprojekter i fire kommuner, hvoraf denne delrapport beskriver et projekt om ungeinddragelse i forebyggelse af henkastet affald lavet for Frederiksberg kommune.

Læs mere om projektet *Affald i det offentlige rum* her: vpt.dk/affalddetoffentligerum

Indhold

01	Opsummering af projektet	05
02	Baggrund og formål	06
	Metoder	10
03	Kortlægning og indsigter	13
04	Anbefalinger	29
	Relationer og tilstedeværelse	30
	Fysiske og praktiske tiltag	31
	Kommunikation og formidling	32
	Samarbejde på tværs	33

Opsummering af projektet

I denne rapport kan man læse om de vigtigste indsigter i arbejdet med at forstå og forebygge henkastet affald i området omkring Sønderjyllands Allé på Frederiksberg.

- Undersøgelsen viser, at indsatsene skal fokusere på de unges bevægelse gennem området med udgangspunkt i de sociale relationer, der udspiller sig her, og af de fysiske rammer, som ikke altid er indrettet efter den reelle brug. Affald opstår sjældent som en bevidst handling - men i de øjeblikke, hvor unge er på vej videre, optaget af det sociale eller midlertidigt opholder sig i overgangszoner mellem skole, park og vej.
- Brugen af området er samtidig præget af lavt ejerskab og begrænset kendskab aktørerne imellem. Det betyder, at relationerne i området er svage, og at driftspersonalets indsats opleves som usynlig, selvom den er afgørende. Denne mangel på synlige og personlige forbindelser skaber et gab mellem dem, der bruger området, og dem der vedligeholder det - og dermed mellem adfærd og ansvar.

- Samtidig spiller de fysiske forhold en væsentlig rolle. Selvom der er affaldsbeholdere i området, står de ofte ikke dér, hvor affaldet faktisk opstår. Hotspots dannes i de korte pauser og i overgangszoner, hvor grupper mødes eller passerer igennem - steder, der sætter andre krav til både placering og type af affaldsløsninger.
- Kommunikation alene har begrænset effekt på affaldsadfærd. De unge ved udmærket, at man bør bruge en beholder; udfordringen opstår i øjeblikket, hvor de skal handle, fordi opmærksomheden på dette tidspunkt er rettet mod vennegruppen, samtalen eller næste aktivitet. Derfor er det vigtigt, at kommunikationen tager afsæt i personlige relationer og budskaber, der skaber ejerskab og tilhørsforhold til området.
- Endelig viser analysen, at skolerne spiller en central rolle. Eleverne bruger området dagligt, og skoleåret skaber naturlige rytmer og fælles aktiviteter, som giver et unikt momentum for at påvirke normer og adfærd. Samarbejde på tværs - særligt med skolen - er derfor en vigtig ramme for forståelsen af den affaldsadfærd, der udspiller sig i området.

Baggrund og formål

01

Baggrund og formål

Frederiksberg Kommune oplever et stigende antal henvendelser grundet henkastning af affald i området omkring Flintholm Kirke mellem Sønderjyllands Allé, Junggreensvej og Peter Bangs Vej. Det har bl.a. en betydning for den mængde ressourcer, der skal bruges på at holde området rent.

I området er der flere nærliggende skoler, og de unge fra skolerne har deres daglige gang i mange af områdets arealer. Der er derfor også en opfattelse af, fra borgere og erhverv i området, at det primært er den specifikke målgruppe, der efterlader affald i området. Denne rapport har til formål at belyse, hvordan særligt de unge ser på og bruger området, og hvordan det hænger sammen med henkastet affald. Det er ikke projektets formål at konkludere, hvem der efterlader affald i området, men at blive klogere på årsagerne til de unges adfærd i området, selvom der opholder sig flere målgrupper i området.

Rapportens formål er desuden at undersøge, hvordan ansvar og ejerskab påvirker adfærd og praksisser på stedet og på tværs af aktører.

Vi tager udgangspunkt i hvordan affaldet opstår - fra køb til affaldsbeholder eller evt. henkastning - og de unges adfærd, samt deres samspil med det kommunale driftspersonale og erhverv i området. Rapporten formidler projektets centrale indsigter og giver et grundlag for:

- at anvende metoder tilpasset målgruppen og konteksten
- at inddrage unge på en måde, der skaber grobund for ejerskab
- at understøtte driftspersonale i kommunikationen med skiftende ungegrupper
- at analysere både parkarealet og vejstrækningerne som dele af byrummet

Målet er at bidrage med viden om, hvordan sammenhængen mellem affald, adfærd og relationer kan minimere mængden af henkastet affald i området.

God læselyst!

Område

Denne rapport tager udgangspunkt i området omkring Flintholm Kirke. Det befærdes af elever fra flere skoler, særligt den nærtliggende Frederiksberg HF.

På kortet har vi markeret de vigtigste ruter, steder, pejlemærker og affaldsbeholdere, som vi kommer til at referere til løbende. Markeringerne er fremhævet ud fra de unges brug af området, hvilket vi vil uddybe yderligere i løbet af rapporten.

Vi har besøgt området fem gange som led i dataindsamlingen. Indsamlingen er gennemført i perioden 22. september 2025 til 8. oktober 2025, midt på dagen og først på eftermiddagen, hvor aktiviteten har vist sig at være på sit højeste.

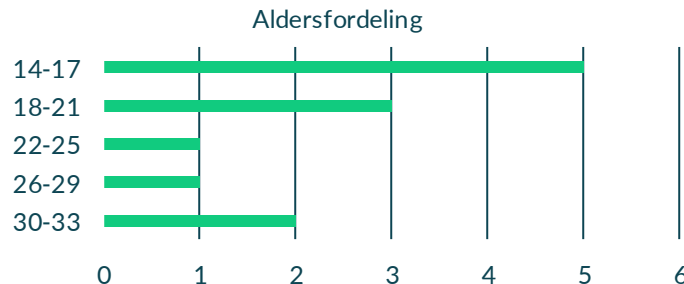
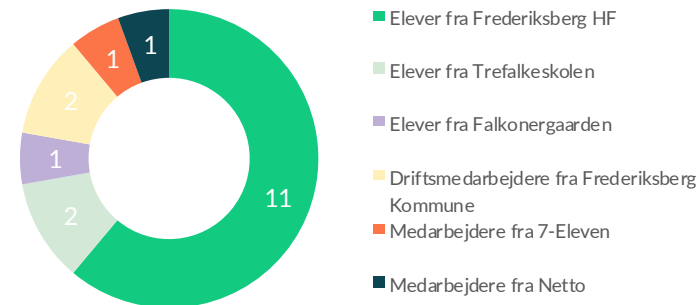
Informanter

For at opnå viden om udfordringerne og potentialerne i området, har vi inddraget tre typer af informantgrupper; elever fra nærliggende uddannelsesinstitutioner, kommunens driftspersonale og medarbejdere fra lokale butikker.

Da eleverne fra de nærliggende uddannelsesinstitutioner er vores primære målgrupper, udgør de også en stor del af datagrundlaget. Eleverne er både blevet rekrutteret til planlagte interviews gennem skolen (Frederiksberg HF), men vi har også foretaget spontane on-site interviews med elever fra Tre Falke Skolen og Falkonergården.

Driftspersonalet fra Frederiksberg Kommune er blevet inddraget for at belyse driftsrelaterede forhold og praksisser, men også for at forstå deres relation til de unge, der færdes i området. Derudover har vi inddraget medarbejdere fra 7-Eleven og Netto, da de ligeledes møder de unge i hverdagen.

Informantgruppen er relativt lille, og kan derfor ikke betragtes som repræsentativ for den samlede målgruppe. Den giver ikke desto mindre et værdifuldt indblik i centrale tendenser og adfærd i området.

Metoder

Vi har indsamlet data gennem en kombination af interviews og observationer i området. De forskellige metoder har til formål tilsammen at give et nuanceret billede af bevægelsesmønstre, ruter og affaldspraksisser på stedet – både de unges og driftspersonalets.

Brugerrejse

På en brugerrejse har en elev fra Frederiksberg HF vist os rundt i området. Informanten har vist os sin vanlige rute, som har bidraget til en forståelse af de bevægelsesmønstre, ruter og affaldsvaner, han oplever i de specifikke dele af området.

Gruppeinterview

I et gruppeinterview har vi interviewet fem elever fra Frederiksberg HF. Det har foregået i ca. en time i skolens fællesområde. Vi har bedt dem om at tegne og kortlægge området omkring skolen for at få indsigt i deres umiddelbare opfattelse af området.

Det har skabt et fælles udgangspunkt for samtaler om deres oplevelse med affald i området – folks vaner, hvor affaldet kommer fra og om de oplever problemer med henkastet affald.

Metoder

Interviews med driftspersonale

To driftsmedarbejdere har gennem interviews introduceret til deres arbejdsgange og de udfordringer, affald har medført i området. Deres indblik har givet en forståelse af, hvordan affald er blevet indsamlet, hvor problemerne er opstået, og hvordan området bliver renholdt i praksis.

Interviews med lokalt erhverv

Vi har derudover gennemført korte, semi-strukturerede interviews med medarbejdere fra ofte besøgte butikker i området. Disse interviews er blevet foretaget on-site og har givet perspektiver på affald og adfærd set fra aktører, der møder de unge i hverdagen.

Begge datakilder har bidraget til en samlet forståelse af affaldets vej gennem området og de aktører, som har været påvirket af eller har håndteret henkastet affald.

Metoder

Mini-interviews

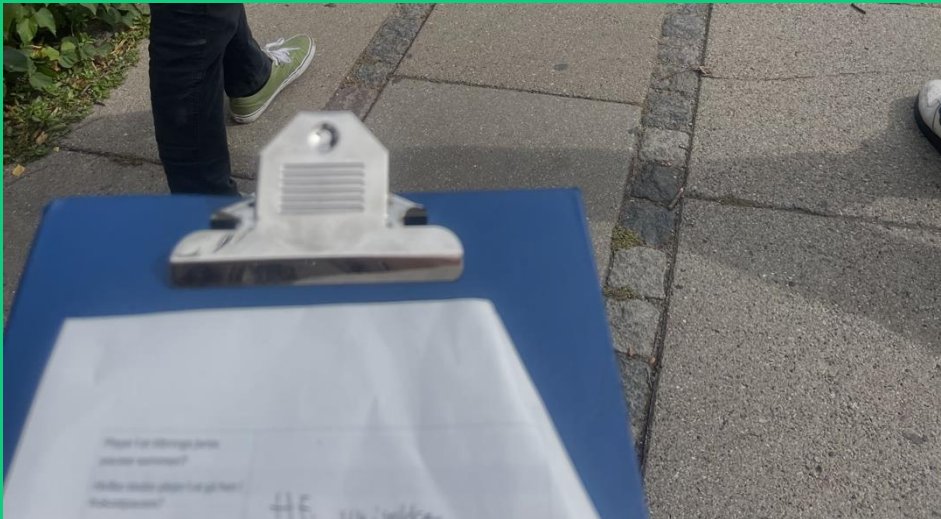
Vi har gennemført korte, strukturerede interviews på lokationen ved at stoppe og tale med unge, der har opholdt sig i eller bevæget sig gennem området. Interviewene er foretaget over to separate dage med cirka en uges mellemrum. Metoden har gjort det muligt at indsamle indsigt i affaldsadfærd og brug af området, mens adfærden har udspillet sig. Dog gør metoden, at udvælgelsen af informanter er tilfældig, da det er mere eller mindre tilfældigt, hvem der lige er i området på det pågældende tidspunkt.

Observationer

Som en del af feltarbejdet og i sammenhæng med mini-interviews, har vi observeret passivt med fokus på adfærd i området.

Observationerne bidrager som en supplement til interviews, hvor vi undersøger den faktiske adfærd, hvem for det, der bliver italesat under interviewene.

Kortlægning og indsigter

02

Læsevejledning

Dette kapitel giver et samlet overblik over området og de forhold, der påvirker affaldsadfærden. Vi starter med det konkrete – hvordan stedet bruges af de unge, og hvor affaldet samler sig – og bevæger os derefter videre til, hvad der ligger bag adfærden.

Først kortlægger vi området og beskriver brugen af stier, park og hotspots samt betydningen for driftspersonalets arbejde. Herefter ser vi på, hvilke praktiske forhold der gør det lettere eller sværere at bruge affaldsbeholderne.

Til sidst ser vi på de sociale forhold, der spiller ind: normer, gruppedynamikker, relationer og oplevelser af ansvar og ejerskab. Det giver et blik for de mere subtile mekanismer, der påvirker de unges adfærd i forhold til affald.

Vi forholder os hverken til mængden af affald, eller hvem der er den primære årsag til henkastet affald.

02 Kortlægning og indsigter

Kortlægning af området

Hvad består affaldet af?

Gennem vores observationer i området omkring Flintholm Kirke har vi registreret, at det henkastede affald primært består af emballage fra mad- og drikkevarer. Det omfatter særligt:

- Bake-off-posere fra Netto
- Madposere i brunt papir fra 7-Eleven
- Dåser og flasker fra sodavand, energidrikke og alkohol.
- Cigarettskod og snuspakker, som forekommer i store mængder.

Affaldet ligger typisk i buske, bede og langs stierne, især ved overgangs- og opholdszoner med høj gennemstrømning af mennesker. Vores interviews og observationer viser, at en stor del af det synlige affald opstår i elevernes pauser og kommer fra elevernes ture til/fra 7-Eleven og Netto.

Hvad betyder det for driftspersonalet?

Mængden af affald i området har medført, at driftspersonalet bruger en betydelig del af deres arbejdstid på oprydning. For at kunne håndtere behovet har kommunen øget bemanningen i området. Udover en specialarbejder, der i forvejen har faste runder tre gange om ugen, er der indsat en medarbejder, som hver dag efter frokost udelukkende har til opgave at "snappe" affald i parken. I weekenden begrænser indsatsen sig til tømning af affaldsbeholdere, mens gartneren efter planen besøger området hver tredje uge, men ofte tilkaldes hyppigere for at støtte op om ekstra arbejdsopgaver.

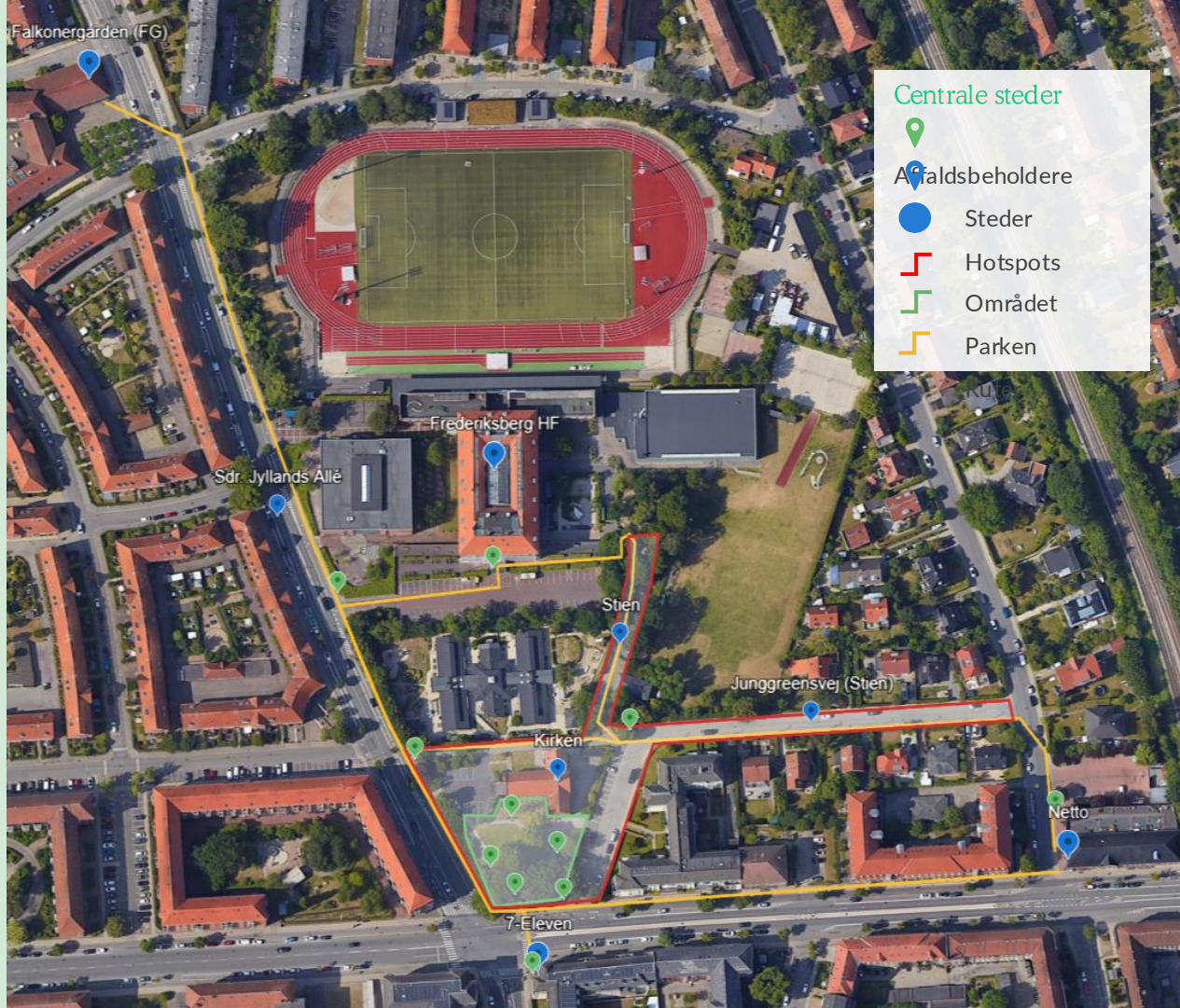
Denne organisering betyder, at en stor del af driftspersonalets indsats er koncentreret om gentagen oprydning frem for andre driftsopgaver, der normalt hører til området. Dette har særligt en påvirkning på gartnerne, der ikke har affald som deres driftsområde. De oplever og fortæller os, at der er mindre tid til at vedligeholde det grønne i området.

Brug af området

Området bliver af de unge benyttet som gennemgangsrum, opholdsrum og samlingspunkt. Derudover anvendes det af driftspersonalet, som udfører vedligehold og oprydning, samt af lokale beboere, gæster til kirken og forbipasserende.

De unge fra nærliggende ungdomsinstitutioner bevæger sig primært mellem skole, park og dagligvarebutikker i frokostpausen og i de efterfølgende timer.

De forskellige brugsmønstre overlapper og påvirker hinanden, hvilket skaber perioder med høj intensitet i området.

Brug af stierne

Stierne bag kirken og forbindelsen fra Junggreensvej til Frederiksberg HF, øst for børnehaven, anvendes primært som gennemgang. De forbinder skolens område med Netto og de omkringliggende veje og benyttes særligt omkring frokosttid, hvor mange elever bevæger sig frem og tilbage. Bevægelsen er hyppig og koncentreret i korte tidsrum.

Stierne bliver mest brugt som et gennemgangsrum, og der forekommer i mindre grad ophold. De elever, vi har talt med, bruger stien dagligt og har mere eller mindre den samme daglige rutine, hvilket gør dem forudsigelige i tidsrum og adfærd, men samtidig præget af midlertidighed.

Det betyder, at affald typisk efterlades i bevægelsen mellem to destinationer, frem for i egentlige opholdszoner. Området opleves derfor som en et gennemgangsrum, hvor eleverne ikke oplever nogen særlig tilknytning, snarere end et sted med fælles ansvar. Dette peger på et behov for løsninger, der adresserer affaldsproblematikken i denne specifikke kontekst, hvor de unge på den ene side ikke har nogen specifik tilknytning til området, men samtidig bruger det meget systematisk hver dag.

Hotspots i området

I området har vi kortlagt en række hotspots, som beskriver de lokationer, hvor de unge særligt gør ophold – dette er primært for at holde rygepause.

De tydeligste hotspots findes ved trappen bagved skolen, samt på Sønderjyllands Allé lige uden for skolens areal. Disse steder fungerer som faste opholds- og rygezoner for elever, da rygning ikke er tilladt på skolens område. Her samles mindre grupper i pauserne, og områderne er kendetegnet ved ophobning af cigaretskod og snuspakker. Hotspots opstår i grænsefladerne mellem skolen og det offentligt rum. Udenfor skolens område er det officielt kommunens område, og der bliver fra elevernes side udtrykt et ønske om at få indført affaldsløsninger specifikt til disse områder, da der er et udtalt problem med snuspakker og cigaretskod. I vores interviews med eleverne fra Frederiksberg HF er det også disse hotspots, der omtales som de mest problematiske og med mest affald.

De markerede hotspots har et særligt potentiale for målrettede affaldstiltag, da de er meget præget af rutiner og en stor gruppe af mennesker.

Brug af parken

Parken ved Flintholm Kirke anvendes som opholdssted og grønt frirum. Parken giver mulighed for kortvarige pauser, spisning eller ophold på bænken. Den bruges af en mindre del af eleverne, men de, der benytter den, gør det jævnligt. Dog er brugen ikke så systematisk, som dem der bruger stierne, og det vil ikke være præget af de samme former for rutiner.

Aktiviteten er lavere og mere spredt end omkring skolens indgange, og der er generelt mindre affaldsophobning. Parken fremstår vedligeholdt og rolig, og adskiller sig fra stierne og hotspots ved at have karakter af et egentligt opholdsrum. Her er formålet med brugen anderledes, end de andre lokationer, hvilket betyder, at brugen skal forstås og håndteres ud fra andre præmisser.

Hvor stier og hotspots kræver løsninger, der understøtter kortvarig og uformel brug, kalder parken på tiltag, der bevarer dens rekreative og rolige karakter.

Se kort på s. 23 for et overblik over parken og eksisterende affaldsinfrastruktur.

02 Kortlægning og indsigter

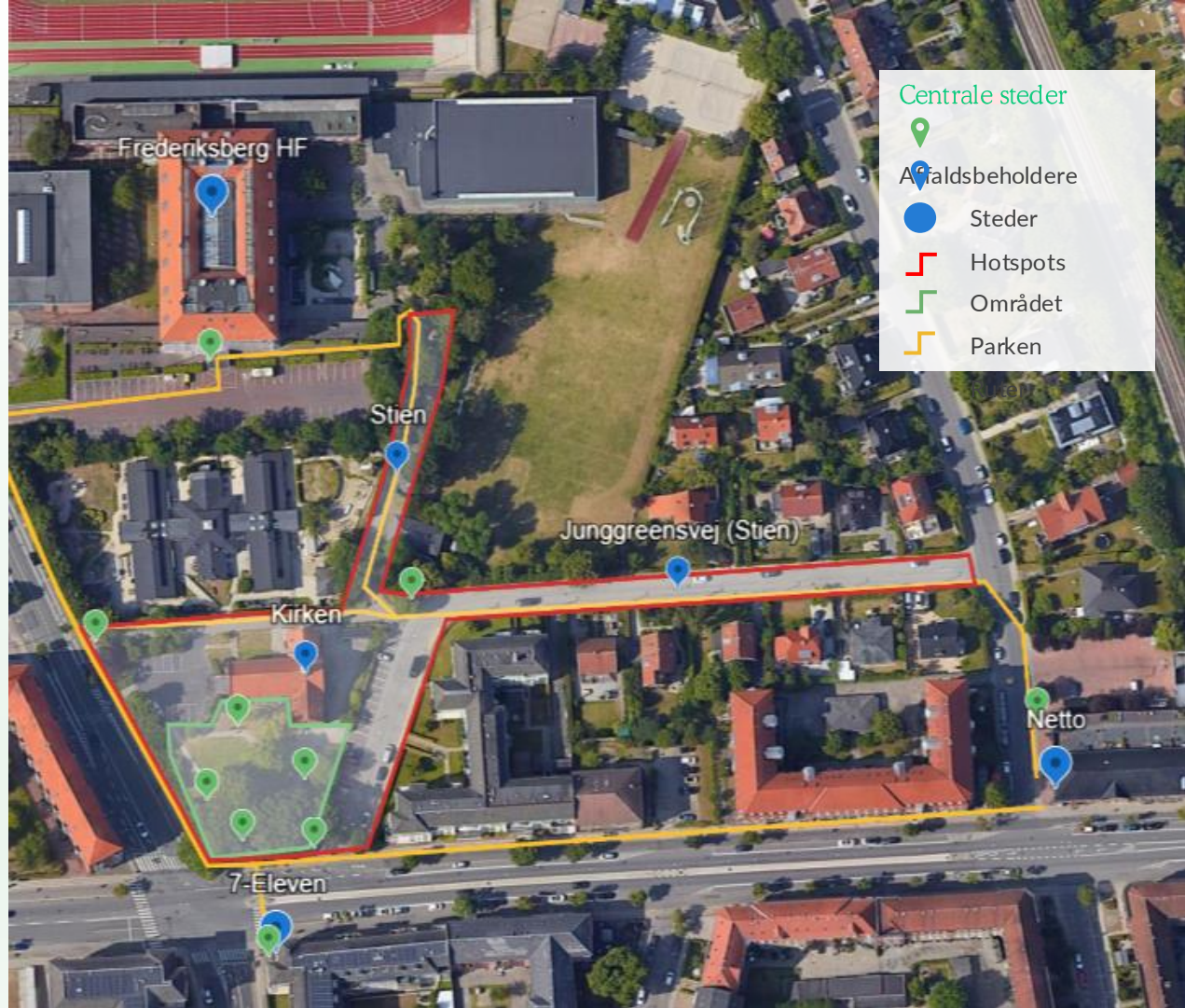
Barrierer og potentialer for brug af affaldsbeholdere

Flere beholdere?

Flere af informanterne fortæller, at de bærer deres affald med sig, indtil de når en beholder. Det er dog ikke altid, at de oplever, at der er en affaldsbeholder, dér hvor behovet opstår. Det handler særligt om ruten fra Netto til Frederiksberg HF. På stierne og ved områdets hotspots er der mange cigaretskod og meget affald fra mademballage, som samler sig i kanter og hække. Det tyder på, at beholderne ikke i tilstrækkelig grad er tilpasset områdets brug som gennemgangsrum og kortvarigt opholdssted.

I parken oplever informanterne derimod at beholderne fungerer efter hensigten – de er hyppigt placeret og udstyret med askebægre. Gennem observationer og interviews kan vi udlede, at affaldsproblematikken ikke kan forklares med mangel på affaldsbeholdere, men med hvordan de bruges, og hvor de er placeret.

”

Hvis man ikke vil, er det lige meget, om der står 60 affaldsspande

Mand, 32 år, driftspersonale (gartner)

Hvordan bliver affaldet efterladt?

De observerede affaldsmønstre viser, at affald ofte bliver smidt i situationer, hvor folk er på vej, taler med andre eller hurtigt skifter aktivitet. Når en drikkevarer eller en snack er spist, skal man tage stilling til, hvor emballagen skal hen. Her kan små praktiske ting – manglende skraldespande tæt på, fyldte beholdere eller manglende askebægre – gøre en forskel for, om affaldet ender det rigtige sted.

Samtidig peger vores interviews på, at de unge ikke nødvendigvis oplever sig selv som den primære årsag til affaldet i området. De nævner fx mange efterladte hundeposer og situationer, hvor pantsamlere roder i skraldespandene, så affald falder ud. Projektet har ikke undersøgt, hvem der generer mest henkastet affald i området, men vi kan antage at flere forskellige grupper bidrager.

Affaldet langs stierne og på særlige hotspots viser desuden, at affald sjældent bliver smidt med vilje. Det handler ofte om manglende strukturer og fysiske muligheder for at komme af med affald dér, hvor handlingen sker. Det peger på løsninger, der ikke bare handler om flere skraldespande, men om at gøre det nemt og intuitivt at komme af med affaldet det rigtige sted.

” Jeg tænker aldrig bevidst over, at “nu har jeg ansvar for, at der er pænt og rent,” men ja, jeg føler ansvar for at rydde op efter mig selv.

Kvinde, 20 år, Frederiksberg HF

Ansvar og ejerskab

Undersøgelsen viser, at oplevelsen af ejerskab i området i høj grad afhænger af, hvordan stedet bruges i hverdagen – ikke af en generel holdning til ansvar. Der er ikke tegn på et fælles eller kollektivt ejerskab omkring parken og stierne, men enkelte unge, vi snakker med, oplever en personlig tilknytning til bl.a. parken. Nogle elever udtrykker, at parken er en del af deres hverdag, og de ser dermed også et individuelt ansvar, eksempelvis ved at rydde op efter sig selv.

Driftspersonalet peger dog på et andet billede. De oplever, at eleverne anvender området frit og uden at føle ansvar over for stedet eller de ansatte, der vedligeholder det. Forståelsen af ejerskab ser dermed ud til at variere mellem grupperne: For de unge handler ejerskab primært om retten til at bruge området, mens driftspersonalet forbinder ejerskab med vedligeholdelse og fælles forpligtelse.

I et tilfælde nævner en respondent, at det har betydning for hans ansvarsfølelse i området, at der ligger en børnehave langs stien. På den måde er ansvar og ejerskab ikke fraværende, men udtrykkes forskelligt – alt efter hvilken rolle og tilknytning man har til området.

Relationer

11 ud af 13 unge, vi har talt med, fortæller, at de tager deres affald med til en beholder. Det opfatter de som normal og naturlig adfærd – også det rigtige at gøre. Omvendt er de unge ikke overraskede over, at der ligger henkastet affald i området. De ved godt, at der bliver smidt cigaretskod, og at der er nogle, som ikke prioriterer at bruge affaldsbeholdere. Der er altså nogle modstridende normer, som det også fremgår af citaterne til højre. I undersøgelsen var vi interesserede i de unges egen oplevelse af deres og andres adfærd. Vi forholder os derfor ikke til om deres udsagn kan siges at være korrekte.

Både personale fra 7-Eleven, Netto og kommunens drift fortæller, at deres tilstedeværelse og relationer til de unge betyder noget. Når personalet kender de unge og hilser i hverdagen, gør det en forskel. En butikschef fra 7-Eleven oplever eksempelvis, at de unges affaldsvaner forbedres, i takt med at butikschefen lærer flere af eleverne at kende og hilser i hverdagen.

Relationer rummer dog både et potentiale og en udfordring. De kræver tid og kontinuitet, og mange af de unge bruger kun området i begrænsede perioder. Alligevel peger erfaringerne samlet på, at indsatser, der styrker almindelige, hverdagslige relationer mellem de unge og personalet i området, kan have en positiv effekt på affaldsadfærden. Dette er ligeledes noget driftspersonalet bakker op om og har et ønske om at bidrage til.

”

Det bliver også bedre, end da jeg overtog butikken. Det gør en forskel, at jeg begynder at kende nogle af dem; “vi kender ham der nede i kiosken, så må vi lige tænke os om og rydde lidt op”.

Mand, 28 år, butikschef 7-eleven

”

Så må jeg indrømme, at så kan man godt lige smide det på jorden. Det gør man engang i mellem, hvis der ikke lige er nogen skraldespand. [...] Det er meget almindeligt, at man lige smider noget.

Mand, 18 år, Frederiksberg HF

Gruppedynamikker

Vores samtaler og observationer viser, at affaldsadfærd i høj grad påvirkes af gruppedynamikker. Når de unge færdes i grupper, stiger sandsynligheden for, at affald bliver efterladt. En butikschef fra 7-Eleven fortæller eksempelvis, at større grupper ofte kommer ind ad døren på én gang og efterlader affald både inde i og uden for butikken. Driftspersonalet i parken beskriver tilsvarende, at enkeltpersoner sjældent henkaster affald i samme omfang som grupper.

På brugerrejsen blev det tydeligt, at affald ofte nedprioriteres i sociale situationer. Eleven fortæller, at fokusset ligger på det sociale, og at affaldet sjældent fylder i øjeblikket. Hvis der ikke er en affaldsbeholder, i øjeblikket der er brug for det, bliver affaldet smidt for at opretholde et *image* i gruppen. Affald bliver ikke opfattet som noget, der er *sejt*. De unges interne relationer og dynamikker spiller derfor en central rolle i affaldsvaner.

”

[Problemet] er i grupper, helt klart. Jeg tror faktisk aldrig, jeg har set én smide affald, hvis de bare var alene.

Mand, 30 år, specialarbejder

”

De kommer i de her større grupper. Det gør en forskel. De er lidt ekstra “smarte”, de skal lige vise, at de er ligeglade. Når de kommer en enkelt, oplever jeg næsten aldrig noget.

Mand, 28 år, butikschef 7-eleven

Hovedresultater

Vores data viser, at affaldsadfærden i området er tæt knyttet til stedets funktion, unges brug af området og relationerne mellem aktørerne. Affald opstår sjældent som en bevidst handling, men som et resultat af aktivitet, bevægelse og manglende ejerskab. Driftspersonalet har en central rolle, men er relativt usynlige for brugerne.

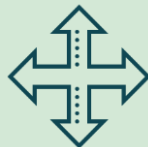
Mangel på beholdere er ikke hovedårsagen

Der er mange beholdere i området, men de står ikke altid dér, hvor affaldssituationen opstår. De mest belastede steder er gennemgangsstrækninger og hotspots, hvor behovet er koncentreret, men hvor beholderne ofte er placeret for langt fra de faktiske opholdspunkter.

Affaldsproblematikken er stedsspecifik

Henkastet affald opstår bestemte steder i området – særligt ved opholds- og overgangszoner mellem skole, park og veje. Disse steder fungerer som knudepunkter for grupper, pauser og trafik, og det er her affaldet samler sig.

Henkastning sker i bevægelse

Affald bliver ofte efterladt, mens de unge går, taler sammen eller bevæger sig mellem aktiviteter. Det sker sjældent tilsigtet, men sker i farten, fordi opmærksomheden er rettet mod sociale interaktioner. Selv korte afstande til beholdere kan opleves som for lange i momentet.

Ejerskab og ansvar

De unge føler sig hjemme i området og bruger det som en forlængelse af skoledagen. Samtidig ser de ikke området som noget, de har ansvar for at vedligeholde. Der opstår dermed et gab mellem oplevelsen af retten til at bruge området og ansvaret for at holde det rent. Dette kan forstærkes af gruppedynamikker.

Driftspersonalet mangler synlighed

Flere unge kender hverken driftspersonalets opgaver eller tilstedeværelse. Den manglende synlighed betyder, at forbindelsen mellem affaldsadfærd og konsekvenser er svag. Der synes at ligge et potentiale i at synliggøre driftsindsatsen og skabe relationer, der kan styrke ansvarlig adfærd.

Anbefalinger

03

Relationer og tilstedeværelse

Analysen viser, at brugen af området er præget af lavt ejerskab og manglende kendskab til hinanden. Synlige, personlige relationer kan styrke ansvarsfølelse og respekt for brugen af området.

1

Gør driftsindsatsen synligt

I dag ved de unge ikke, hvem der passer området, og det gør ansvaret usynligt. Når de kan se, at der står konkrete mennesker bag arbejdet, øger det respekten for området. Vi passer bedre på steder, når vi ved, at nogen lægger arbejde i dem.

Vi anbefaler, at Frederiksberg Kommune bruger små personlige markeringer som billeder, navne eller korte statements ("Hej! Jeg hedder Mads og passer området tirsdag og torsdag") for at skabe social ansvarlighed.

2

Skab kontakt og dialog

Når driftspersonalet hilser, spørger eller kort taler med de unge, styrkes den gensidige forståelse. Det kan skabe en oplevelse af fælles ansvar for området.

Frederiksberg Kommune kan understøtte dette med at gøre driftspersonalet opmærksomme på, at små, lette interaktioner kan gøre en forskel. Relationer skabes gennem *gentagen eksponering* (mere end gennem lange samtaler).

3

Uformelle møder

Skab mulighed for uformelle møder mellem kommunale medarbejdere (fx driftspersonalet) og eleverne – fx ved skolestart eller ved eksisterende arrangementer, hvor eleverne kan få ansigt på dem, der arbejder i området.

Fysiske og praktiske tiltag

4

Placer affaldsbeholderne smartere

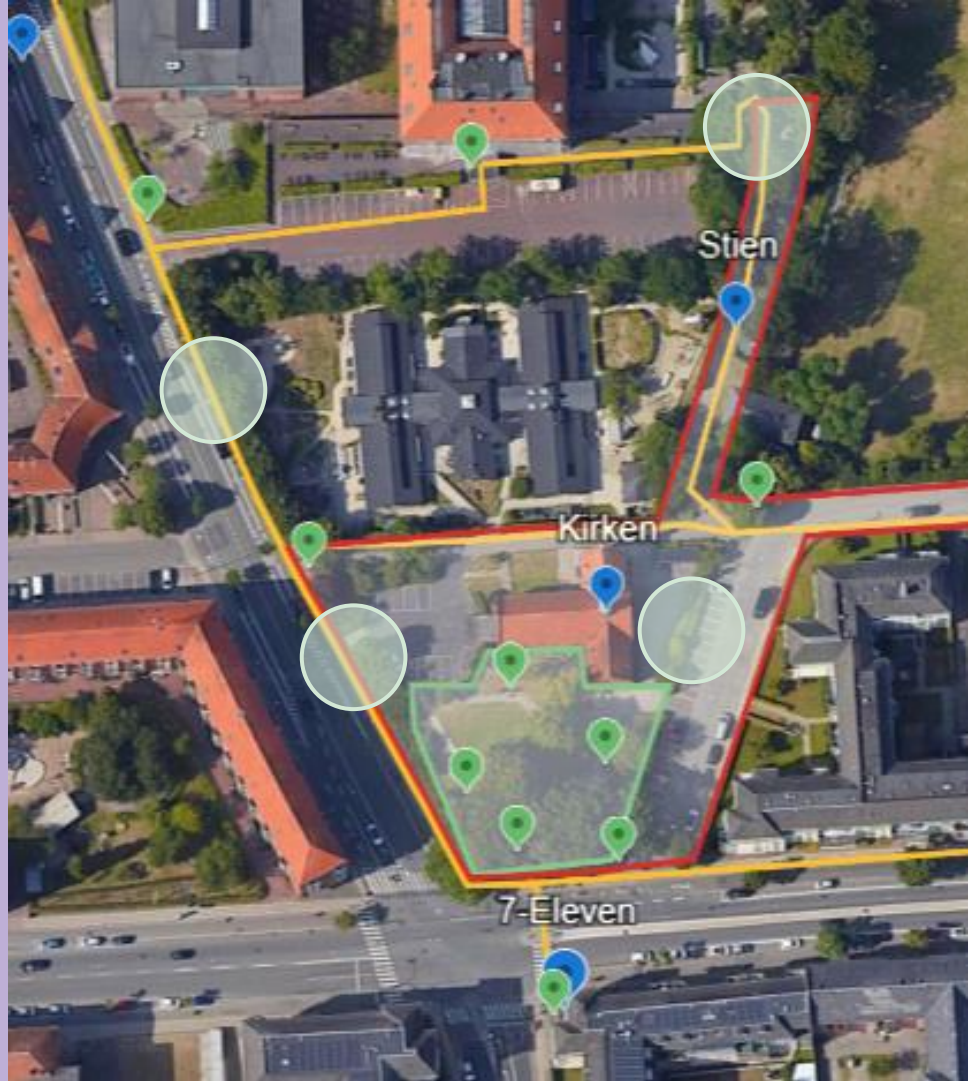
Hvis Frederiksberg Kommune vil ændre i den fysiske kortlægning af affaldsbeholdere, kan man med fordel placere affaldsbeholdere dér, hvor affaldet faktisk opstår – fx ved trappen bag HF og langs ruten mellem skolen og Netto. Enkle, synlige og funktionelle løsninger tæt på brugssituationer kan understøtte korrekt adfærd. Vi anbefaler også at placere særlige affaldsfunktioner, der er tiltænkt cigaretskod, på de områder, hvor rygerne holder til.

5

Differentier løsninger efter områdets brug

Brugen af området skal ses i en helhed, hvor de unge bevæger sig mellem flere forskellige typer af områder. Mens der i parken kan være fokus på ro og æstetiske løsninger, kræver stier og hotspots synlige og robuste løsninger. Der kan med fordel tilpasses design og hyppighed af tømning efter områdets funktion og brug.

Hotspots for rygere

Kommunikation og formidling

Information vil sjældent alene ændre adfærd. De unge ved godt, at man bør smide affaldet i en beholder – det er ikke viden, der mangler. Problemet opstår i øjeblikket, hvor de skal handle. Her er fokus ofte på noget helt andet: vennerne, samtalen, at komme videre til næste punkt på dagen. Det betyder, at almindelig kommunikation eller generelle kampagner ikke har særlig god effekt.

6

Kommunikér positivt om fælles ansvar

Kommunikationen i området kan tænkes som enkel, lokal og handlingsorienteret frem for moraliserende. Skal de unge føle ejerskab – og dermed også ansvar – for området, kan det være relevant at lade kommunikationen afspejle dette.

Man kan fx arbejde med korte, handlingsorienterede budskaber. Et udsagn som “Tak fordi du hjælper med at holde stien ren” kan i nogle tilfælde opleves mere engagerende end en mere regelorienteret formulering som “Smid ikke affald”.

7

Gør lokale relationer synlige

Sociale normer fungerer bedst, når kommunikationen kommer fra nogen, man kan genkende eller relatere til.

Vi vil anbefaler, at børnehaven, kirken, pizzeriaet, Netto eller 7-Eleven kan være afsendere på simple budskaber om at holde området pænt. Det viser bredt, at området deles af mange.

8

Fælles byrum

Brug skolernes eksisterende kommunikationskanaler til at minde om området som fælles byrum, så eleverne ser området som mere end et gennemgangsrum.

Samarbejde på tværs

Skolerne spiller en central rolle, da eleverne bruger området dagligt. Indsatser, der udnytter momentum og aktiviteter i skoleåret kan være med til at skabe vedvarende adfærdsændringer blandt de unge.

9

Brug skolestarten til at etablere nye vaner

Når nye elever starter på skolen, etableres de sociale og praktiske normer, der præger deres adfærd resten af skoleåret – og det er lettere at påvirke normene. Vi vil anbefale, at denne timing skal udnyttes til at skabe en fælles forståelse af, hvordan de unge skal bruge området. Fx ved at inddrage kommunens driftspersonale, eller andre relevante aktører, i et kort oplæg under introforløbet, så eleverne får et forhold til dem og til området. Det kan også gøre, at de unge møder kommunens folk som lokale aktører – ikke som kontrolinstans.

10

Integrer viden om affald i eksisterende aktiviteter

I stedet for at opfinde nye aktiviteter kan affald og ansvar integreres i de arrangementer, skolen allerede afholder, fx klimadage, temauger eller projektforløb om bæredygtighed.

Her kan eleverne arbejde med lokale cases fra området omkring Sønderjyllands Allé og koble undervisningens temaer til deres egen hverdag.

11

Indtænk samarbejde med andre lokale instanser

De unges brug af området strækker sig over arealer, der er ejet af forskellige instanser.

Etablér derfor et samarbejde på tværs af lokale aktører for at skabe en god helhedsorienteret rute for de unge. Det gælder særligt i de områder, hvor selve vejstrækningen ikke er kommunal, men er ejet af andre instanser.

